

Riigikogu majanduskomisjon
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Teie 28.08.2025
Meie 17.09.2025 nr 4/

Arvamuse esitamine ehitusseadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse 655 SE kohta

Lugupeetud Marek Reinaas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Riigikogu majanduskomisjoni võimaluse eest avaldada arvamust ehitusseadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse 655 SE eelnõu kohta, mille kohaselt peab igas uues või põhjalikult uuendatavas kortermajas olema kiire interneti ühenduse jaoks vajalik taristu ning millega kohandatakse Eesti seadusandlust, et see oleks kooskõlas Euroopa Liidu määrusega (EL) 2024/1309 ehk gigabititaristu määrusega. Oleme eelnõuga tutvunud ning järgnevalt esitame oma märkused ja ettepanekud.

1. Juurdepääsu tagamine riigi või kohaliku omavalitsuse ehitistele

1.1. Eelnõu § 1 punktiga 14 on plaanis täiendada ehitusseadustikku paragrahviga § 82², millega antakse sideettevõtjatele õigus pääseda ligi riigi või kohaliku omavalitsuse omandis olevale ehitisele. Nimetatud paragrahvi lõige 5 näeb ette, et „*Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib keelduda mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise õiguse andmisest, kui: 1) ehitis ei sobi tehniliselt või arhitektuurilt mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks; 2) see ohustab inimese elu või tervist; 3) tegemist on käesoleva seadustiku § 62 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud hoonega; 4) see ohustab riigi julgeolekut; 5) ehitisel puudub piisav ruum mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks, võttes muu hulgas arvesse tulevast ruumivajadust; 6) ehitis on seotud elutähtsa teenuse osutamiseks vajaliku taristu terviklikkuse ja turvalisusega*“.

1.2. Kaubanduskoda on eelnõu varasema menetluse käigus juhtinud eelnõu koostajate tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu määruse (EL) 2024/13091 ehk gigabititaristu määruse artikkel 3 lõige 1 sätestab, et „*Võrguoperaatorid ja avaliku sektori asutused, kelle omandis või kontrolli all on füüsiline taristu, rahuldavad operaatori kirjaliku taotluse korral kõik põhjendatud taotlused, mis käsitlevad juurdepääsu sellele füüsilisele taristule õiglastel ja mõistlikel tingimustel, sealhulgas hinda, et võtta kasutusele väga suure läbilaskevõimega võrkude elemendid või seotud vahendeid*“.

1.3. Seega seab määrus esikohale kohustuse põhjendatud taotlused rahuldada, kuid näeme, et eelnõus on liialt rõhutatud keeldumise võimalusi. Oleme sellest

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA

TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REGISTRIKOD 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub üle 3500 ettevõtte, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. Kõik liikmed annavad üle 40 protsendi Eesti ettevõtete käibest, ligi 40 protsendi puhaskasumist ja tasuvad üle 40 protsendi riiklikest maksudest. Koda esindab ja kaitseb kõigi ettevõtjate ühishuve ning on mitteriiklik ja apoliitiline organisatsioon.

tulenevalt varasemalt teinud ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punktis 14 toodud ehitusseadustiku § 82² lõige 5 ümber nii, et keeldumise alused oleksid piiratud vaid vältimatute juhtumitega. Eelnõu koostajad ei ole meie ettepanekut arvestanud, tuues põhjenduseks „*kuna riigil ja kohalikul omavalitsusel on vaja tagada laiemad mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamisest keeldumise alused*“.

1.4. Näeme, et selline põhjendus ei arvesta määruse eesmärgiga tagada sidevõrkude kiire ja takistusteta arendamine. Liialt laiad keeldumise alused võivad praktikas tekitada ebakindlust investeeringute planeerimisel ning tekib oht, et põhjendatud taotlused jäävad siiski rahuldamata. Mistõttu oleme endiselt seisukohal, et eelnõu sõnastust on vaja muuta nii, et taotluse rahuldamisest keeldumise võimalused on vaid vältimatutele juhtumitele.

1.5. Seejuures on eelnõu § 1 punktis 14 toodud § 82² lõikele 5 lisatud veel kaks uut keeldumise alust punktides 5 ja 6: „5) ehitisel puudub piisav ruum mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks, võttes muu hulgas arvesse tulevast ruumivajadust; 6) ehitis on seotud elutähtsa teenuse osutamiseks vajaliku taristu terviklikkuse ja turvalisusega“.

1.6. Kaubanduskoja hinnangul ei ole nende punktide lisamine põhjendatud ning tuleb seadusest välja jätta. Nimelt jätavad need punktid riigi ja kohaliku omavalitsuse asutusele ebamõistliku subjektiivse otsustusõiguse sideettevõtjate taotluste mitte rahuldamiseks. Lisaks katavad juba sama sätte punktid 2 ja 4 lisatud punktis 6 toodud elutähtsa teenuse taristu terviklikkust ja turvalisust, sest elutähtis taristu on otseselt seotud riigi julgeoleku ja rahva tervisega. Seega on punkti 6 lisamine eelnõusse ebavajalik. Kui siiski peetakse vajalikuks säilitada punktis 5 toodud keeldumise alus: „ehitisel puudub piisav ruum mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks, võttes muu hulgas arvesse tulevast ruumivajadust“, peaks see punkt hoopis täpsustama eelnõu § 1 punktis 14 toodud § 82² lõike 5 punkti 1, mis käsitleb ehitise tehnilist ja arhitektuurilist ebasobivust mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks, mitte olema eraldiseisev punkt.

Kaubanduskoja ettepanek:

Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu § 1 punkti 14 § 82² lõige 5 järgmiselt: „*Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib keelduda juurdepääsupunkti paigaldamise õiguse andmisest üksnes siis kui: 1) ehitis ei sobi tehniliselt või arhitektuurilt mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks; 2) see ohustab inimese elu või tervist; 3) tegemist on käesoleva seadustiku § 62 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud hoonega; 4) see ohustab riigi julgeolekut*“.

2. Riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse omandis oleva ehitisele juurdepääsu kulude hüvitamine

2.1. Eelnõu § 1 punktiga 14 täiendatakse § 82² lõikega 2, mis käsitleb kulude hüvitamist juurdepääsu puhul: „*Riigil või kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus*

mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme omanikult nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise ja edasise kasutamisega seotud kulude katmist“.

2.2. Eelnõuga saavad sideettevõtjad õiguse paigaldada riigi või kohaliku omavalitsuse ehitisele mobiiltelefonivõrgu aktiivseade, kuid eelnevalt nimetatud lõikes 2 toodud kulude katmine ei ole üheselt mõistetavalt sätestatud. Jääb arusaamatuks, kas lisaks mobiiltelefonivõrgu paigaldamise ja selle kasutamise kuludele saab riigi või kohaliku omavalitsuse asutus nõuda ettevõtjalt mingite täiendavate kulude katmist, mis justkui on paigaldamise ja kasutamisega seotud nende hinnangul. Kulude hüvitamist reguleerivad sätted peavad olema väga täpselt sõnastatud, et oleks kõigile osapooltele arusaadav ja üheselt mõistetav, et kaetakse vaid tegelikud kulud, mitte ei teenita tulu. Kui sõnastus ei ole piisavalt täpne, siis võib jätkuda probleem, kus kohalik omavalitsus nõuab nende pindadel sideseadmete paigaldamise ja kasutamise eest ettevõtjalt ebamõistlikult kõrget üüri ning piirab sellega ettevõtjate huvi seadmeid paigaldada. Kulusid tuleks hüvitada ikkagi ainult seadmete aluse pinna suuruse järgi ning nende kasutamisega otseselt seotud kulusid. Mistõttu näeme, et sätte sõnastust on vaja täpsustada.

Kaubanduskoja ettepanek:

Teeme ettepaneku muuta eelnõu § 1 punktis 14 olevat § 82² lõiget 2 järgmiselt:
„Riigil või kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme omanikult nõuda üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise ja edasise kasutamisega otseselt seotud kulude katmist.“.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti ja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Ann Raun ann.raun@koda.ee 6040071